

УДК 32(477.82)

Ніколайчук Д. О.

студент, Інститут історичної освіти Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ), nikolaychuk-16@mail.ru,

Руденко Н. В.

кандидат історичних наук, доцент кафедри джерелознавства і спеціальних історичних дисциплін, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ)

Василь Семенович Гладецький – народний іконописець Волині (1914–2003 рр.)

Розглядається життєвий шлях і доля відомого народного художника-іконописця Волині, уродженця і мешканця м. Корця В. С. Гладецького в передвоєнний період і в роки Другої світової війни. На основі архівних документів, нарративних і образотворчих джерел розкрито основні етапи становлення і розвитку мистецького таланту живописця, його творчої та громадсько-політичної діяльності.

Методологічну базу роботи склали загальнонаукові принципи історизму, системності, всебічності та об'єктивності. Конкретні методи дослідження визначаються характером теми, метою та особливостями джерельної бази. Автор використовував: історико-порівняльний, історико-генетичний, історико-типологічний, біографічний методи дослідження та методи персоналізації і аналогії. Історико-антропологічний характер дослідження зумовив активне застосування автором методу персоналізації, що дозволив охарактеризувати персональний внесок В. С. Гладецького у розвиток іконописного мистецтва Волині.

Підкреслено, що життєва доля живописця тісно пов'язана з його творчою, мистецькою діяльністю, самовідданою працею в ім'я свого краю, його слави духовних традицій.

Ключові слова: Василь Семенович Гладецький, художник, бургомістр, ікона, Волинь.

Протягом віків творчість народних митців є важливим компонентом духовної культури свого краю та держави. Таким представником у народному мистецтві іконописання Кореччини є Гладецький Василь Семенович. Особа нашого героя має постати у контексті народних умільців Волинського краю із своїми характерними рисами. Його особистість, яка постала на теренах Корецького району у 40–х рр. ХХ – на початку ХХІ ст., уособлює багатий образний світ, етичні ідеали, гуманізм і демократичність, своєрідність естетичних запитів народу – того, що робить мистецьку спадщину України оригінальною і неповторною.

Ікономалярство – найвідповідальніша частина в усьому процесі творення ікони. Це справжня таїна, сповнена молитовного настрою, тонкого відчуття святості образу, наявності у маляра таланту, навичок і досвіду і, не в останню чергу, суворого дотримання послідовності процесів малювання. Техніка іконописання складна й своєрідна. Послідовність писання ікони вироблена в давнину зміни не підлягає і за традицією передається іконописцями з покоління в покоління.

Довгий час релігійне малярство та митці, що розвивали цей напрямок народного образотворчого мистецтва випадали з контексту досліджень радянської історії мистецтва. Ці теми сором'язливо замовчувалися, про них не говорили не те що на державному, але й на регіональному рівні. Причина – пануючий в СРСР і радянській Україні атеїстичний світогляд. Ситуація з вивченням українського народного іконопису змінилася після 1991 р. Україна відкриває для себе імена народних митців-самоуків, одним з яких, безперечно, є Василь Гладецький (1914–2003). Дослідження діяльності подібної особистості дозволить виявити нових національних героїв незалежної України.

Питання про малярів та мережу малярських осередків Волині загалом може бути поставлене і вирішене

тільки на документальній основі. Для українського мистецтва, у вивченні якого питання приналежності окремих пам'яток до конкретних малярських шкіл поки що ставилось хіба що у найзагальніших рисах (і не завжди вірно з огляду елементарних законів методології), джерельний аспект опрацювання проблеми на актуальному етапі розвитку історико-мистецьких досліджень набирає пріоритетної ваги, виступаючи у ролі одного з першочергових наукових завдань.

Поставлена проблематика представлена низкою публікацій в періодичній районній пресі та місцевих краєзнавчих виданнях. Окремі аспекти життя та творчості народного маляра Василя Гладецького зустрічаємо у працях його земляків. У книзі Л. Серетко “Народні умільці Кореччини” постать Василя Семеновича Гладецького розглядається в контексті творчості інших народних умільців краю. Авторка зробила спробу показати творчий почерк і внутрішній світ живописця на тлі інших майстрів Кореччини [11]. І. Пашук у ювілейному виданні “Корцю 850” розглядає громадський бік діяльності В. С. Гладецького. Насамперед його роль в історії Корця часів Великої Вітчизняної війни [10, с. 23].

Важливими у контексті вивчення теми є науково-публіцистичні та періодичні видання. У газетних статтях А. Павловського йдеться про тяжкі сторінки життєвого шляху В. С. Гладецького в роки Другої світової війни, а також роль майстра у відродженні духовності та релігії, відбудові храмів Волині [9]. Ще одним виданням, на сторінках якого йдеться про долю та творчість нашого героя, є книга Н. Б. Кіселик “Поети пензля Кореччини”. У цій науково-публіцистичній праці, серед іншого, йдеться і про творчість Василя Гладецького [8]. Майже нерозкритою залишається джерельна база, представлена архівними даними із Рівненського та Тернопільського державних обласних архівів. Обмеженим є доступ до архівних відділень Почаївської Лаври. Іншу групу джерел становлять залишені митцем нарративні матеріали та його художні твори.

Окреслюються спробою автора розкрити основні етапи життєвого та творчого шляху В. С. Гладецького, дослідити характерні особливості художніх технік, в яких працював майстер, розглянути тематику, сюжети та образи у творах народного художника, здійснити спробу реконструкції внутрішнього світу митця.

Гладецький Василь Семенович, відомий у своєму краї самобутній народний митець, народився у місті Корець, Волинської губернії 1 січня 1914 р. у сім'ї місцевого кушніра Семена Івановича та кухаря у палаці родини князів Чарторийських (нині – будинок Корецького НВК “Школа-лицей”) Михайлини Федорівни. Сім'я жила заможна, могла собі дозволити більше ніж хліб і сіль. Кушнірство родині Гладецьких стабільно приносило достатній прибуток, що дало змогу їхнім дітям отримати освіту. У 1924 р. десятилітнього Василя батьки віддають до місцевої повітової школи. По закінченні семирічного навчання майбутній іконописець протягом чотирьох років здобуває середню освіту в Дубенській гімназії. Саме в цей період у юного Василя прокидається хист до малювання.

Потяг малювати, творити, будувати проявився ще з дитинства, адже малював на чому завгодно і, що здається. Тому за проханням батька – Семена Івановича до ігумена Почаївської Лаври, майбутнього іконописця

беруть навчати малярському мистецтву до Академії іконопису цього монастиря.

Важливим місцем для навчання, становлення особистості людини, а особливо іконописця є церква. Образи святих мають яскраво відображати той чи інший момент з історії св. Письма та церкви, щоб вони дійсно переносили глядача і слухача у віддалені від нас часи, коли та чи інша подія доконувалася, та чи інша особа жила. Постаті на образах, і умови, в яких вони жили, і природа, і самі тони фарб повинні відповідати часу та дійсності, в якій образи поставали, адже все, що не відповидає дійсності і правді історичній та природній, від'ємно впливає на виховання. Освіта надала іконописцю знання з естетики, анатомії, ботаніки, а церква – навчила розуміти образи святих, не викликати у віруючого сумніву, слідом за яким може настати розчарування у витоках самої віри [7, с. 18–19].

Після закінчення у 1934 р. академії, Василя Семеновича забирають на військову службу до польської армії. Під час служби він удосконалює знання з польської і німецької мов, які згодом нагодилися йому на посаді секретаря міської управи Корця у період нацистської окупації.

По закінченню строкової служби у війську В. С. Гладецький влаштовується різноробочим на Корецький цукровий завод. На заводі він очолює художню самодіяльність робітників, а також як актор і режисер-постановник бере участь у театральному гуртку, виконує роль агітатора на виробництві, малюючи афіші і плакати різної тематики.

Того ж року він одружується і тоді ж з'являються його перші ікони. Це були дві іконки, які він написав напередодні весілля. Ікона Ісуса Христа та “Казанська Богоматір з малим Ісусом”, які тримає молода пара під час шлюбної церемонії. Також першими його кроками в іконописанні стало малювання на дерев'яних зрубках святих, Богоматері та Ісуса Христа [13, с. 14]. Ці перші спроби були схожі за своїми ознаками на техніку темперного малювання на дерев'яній дошці. За основу брався дерев'яний зруб із липи, на який натягувалося полотно, що покривалося одним шаром левкасу.

8 липня 1941 р. Корець захопили німецькі частини 13-ї танкової дивізії, яка вела бої з радянською 43-ю танковою дивізією 5-ї армії. Період нацистської окупації краю тривав до 12 січня 1944 р. Німецька окупація докорінно змінила звичний хід життя містян, поставивши перед людьми багато проблем і бід, яких вони не знали за мирних часів. Захоплену територію гітлерівці почали освоювати як життєвий простір і ресурсну базу, щоправда не забуваючи про мінімальне задоволення потреб працюючого в їхніх інтересах населення краю [5, арк. 22].

Друга світова війна застала художника у Корці. Він не хотів і не збирався нікуди йти з містечка, адже на той час був надто зайнятий роботою у Свято-Троїцькому жіночому монастирі. Ніби відчував, що знадобиться допомога землякам. У щоденнику іконописця, який він веде із початку мистецької діяльності, знаходимо дані про виконану роботу на стінах дзвіниці монастиря – постаті св. Кирила та Мефодія, які на даний час створені. Саме тоді і звернули увагу представники нової німецької влади на талановитого молодого чоловіка. У списках робітників різних установ за 1941 р. є дані, що

бургомістром призначено Дмитра Ярошинського, якого згодом перевели, а його секретарем – художника Гладецького. Ось і знадобилися знання польської, російської і німецької мов [4, арк. 1–4].

На території сучасного Корецького району на вересень 1942 р. до складу Межирицького деканату входило 16 парафій УАПЦ, до Корецького – 3. Недовготривалий період існування цих осередків автокефальної церкви залишив помітний слід у духовному відродженні населення [5, арк. 12–22].

1 червня 1943 р. виходить наказ зняти дзвони з церков і в найкоротший час доправити на площу. Невиконання цього розпорядження загрожувало керівникам місцевих управ кримінальною відповідальністю. 16 червня 1943 р. було встановлено кількість і розміри дзвонів. Відповідно до парафій було встановлено кількість дзвонів на кінець літа: Свято-Троїцький монастир – два дзвони по 25 і 33,5 кг., церква у с. Жадківка – дзвін 25 кг., с. Зарів'я – дзвін 32 кг. Але дослідивши архітектурні споруди церков зазначених парафій, приходимо до висновку, що дзвони які використовуються і зараз у богослужінні не були замінені і не віддані окупаційним властям. Не останню роль у цьому зіграв секретар, а згодом старшина [3, арк. 21–26].

Після відходу німецьких військ на захід Василь Семенович переховується у стінах монастиря. У січні 1944 р. радянська влада заарештовує колишнього голову міської управи і засуджує В. С. Гладецького до розстрілу. Під час виконання наказу за іконописця і колишнього бургомистра заступається місцеве населення. Тоді офіцер Червоної Армії від імені радянської влади вибачає Василя. У Другій світовій війні дійшов до Берліна, де й марширував у колоні повз напівзруйнований рейхстаг [11, с. 2].

Повернувшись з війни пан Василь повертається до роботи на Корецький цукровий завод. Але важливим джерелом прибутку стає іконописання. З послабленням тиску і уваги до релігійного життя, на території західноукраїнських земель починають активно відновлювати свою роботу церкви і найчастіше ікони приходилося або взагалі замальовувати, оскільки не можна було відновити, або ці ікони по можливості відновлювалися. Район поширення іконописної діяльності (його географія) є достатньо широким.

Перші спроби написати ікони були схожі за своїми ознаками на темперну техніку малювання на дерев'яній дошці. Оскільки ці перші ікони були написані до початку Другої світової війни, у творчості Василя Гладецького переважала така техніка у іконописанні, можливо було б опанувати нові техніки, але у довоєнний період творчості іконописця фактично не вистачало вільного часу на мистецтво, про це нам свідчить відсутність творів у цей період.

На станкових іконах у творчості Василя Семеновича простежується дві техніки живопису. Основною технікою за якою писалася сама ікона стала техніка олійного живопису (масло), а саме тло ікони, матерія на якій малювалося зображення, готувалося за технікою темпері, хоч і дещо зміненою.

Образотворче мистецтво відіграє важливу роль в ідейному та естетичному вихованні підростаючих поколінь, розвиває у людини творче начало, здатність сприймати й оцінювати прекрасне. На життєвій та твор-

чий дорозі іконописець співпрацює з Рівненською спілкою художників, заснованою В. С. Колосовим. Саме у спілкуванні з художниками, роботі на семінарах, конференціях Василь Гладецький схиляється до тематики спілки і починає творити свої живописні картини. Їхні теми були пов'язані із історичними подіями та сучасністю. В українському малярстві на зламі XIX–XX століть виникає ще один художній напрям – національний. Український стиль у живописі сформувався під впливом національно – культурних традицій, народної творчості, зразків декоративно-ужиткового мистецтва, традицій класичного мистецтва, зокрема реалістичного напрямку [1, с. 79].

Історична картина стає оригінальним художнім явищем українського образотворчого мистецтва. Інші напрями представлені різними жанрами (портрет, батальний живопис, пейзаж). Все це волинські художники і намагаються наслідувати. У кожного художника воно набувало своєрідного характеру, спираючись на багату традиції народного мистецтва та духовні скарби свого краю. Часто історична тематика концентрувалася навколо козаччини, прагнучи показати роль народу, краю в сучасній історії і шляху до незалежності [12, с. 24].

Таких рис і набуває картина Василя Семеновича “Богдан Хмельницький під Корцем” (на даний час знаходиться у приватній колекції). Живописець ставив перед собою мету пробудити історичну пам'ять, національну свідомість, утвердити думку про цінність та значимість героїчної історії. На картині Богдан Хмельницький показує булавою на Польщу. Глибокий сюжет розкривається у зображенні замку міста Корець. Він зображений так, що Богдан Хмельницький не штурмує його, а вступає у бій біля стін із поляками, маючи підтримку містян.

Разом з картинами на теми з історії України у творчому доробку ми можемо зустріти теми з античної історії. Зокрема це події, що охоплюють період розквіту Римської імперії. У картині ми бачимо сцену, яка розкриває дві сторони життя: радість святкування та сум смерті. Події відбуваються на одній із вулиць Риму, де зустрічаються дві групи людей. Перша група – римські патриції, які щось святкують. Інша група – церемонія похорону. Таким чином живописець хоче показати, що окрім білих є ще чорні смуги у житті кожної людини. І якщо в тебе радість, то поважай і чуже горе.

Здобуття Україною незалежності Василь Семенович Гладецький присвятив низку картин. На даний час вони представлені у місцевому краєзнавчому музеї. Але найбільш яскравими є зображення міфічних богів, легендарних героїв, дітей художника, видатних літературних діячів. Та найбільш вдалими є його пейзажі, які вражають достовірністю і пишністю місцевих краєвидів, великою красою світобачення [8, с. 62].

Серед багатьох матеріальної та духовної спадщини чільне місце належить іконопису як особливого виду живопису, в якому Василь Гладецький втілював душу українського народу, глибину сприйняття християнської віри, силу і мудрість традицій. Характерною рисою його ікон була наївна ширість і безпосередність у змалюванні образу. Він зумів передати у тому чи іншому сюжеті найбільш суттєве і типове без зайвих подробиць. Хатні ікони не мали великих розмірів. Святих

писав переважно у доколінному або погрудному зображенні. Більшого формату були ікони на полотні, на яких малював декілька персонажів у ряд по горизонталі. Він мав дар специфічно відчувати колористику і вміння скупими виражальними засобами наповнити свої твори глибиною почуттів і мажорним ладом.

Багатою колористикою відзначається ікона Гладецького, яка гармонійно відображає деякі канони візантійського іконописання. В іконографії на віки була стверджена символіка кольорів, яка стала неперевершеним здобутком церковного малярства. І як в церковній архітектурі цієї доби була виділена ключова форма будівель для уподібнення небу, так і в кольорах був виділений основний серед них – і цим кольором став золотий. На цій підставі іконописець В. Гладецький використовує прив'язку золотого тла, золотого німба та інших деталей до образів святих, які трактуються як небожителі при Божому престолі. Золотий колір мав нести в собі естетичне навантаження та бути виразником потаємного змісту: образу небесного царства, яке дає світло у храмі, щоб відрізнити цей золотий відблиск неба від золота як збудника гріховної пристрасті людей до багатства. Всі ці риси ми можемо побачити в іконах митця “Христос Воскрес”, “Христос з хрестом”, “Ісус Христос і чаша”, а також в інших іконах різних святих.

У сучасних іконах XX ст. ми знаходимо риси візантинізму, ренесансу, бароко, класицизму – основних стилів, що зуміла зберегти іконописна традиція.

Суспільні трансформації, інноваційне суспільство створило практично логічну схему: чим ближче до нашого часу, тим більша зацікавленість мистців першоджерельними стилями іконопису – візантійським. Іншою рисою мистецького процесу виступає прагнення майстрів до стильового синкретизму, до творення сучасної ікони на основі використання прикметних рис різних стилів [14, с. 133]. Поєднання ж прикметних рис різних стилів починає відбуватися в сакральному мистецтві із підвищенням рівня освіченості майстрів та інформатизацією суспільства.

Автором розглянуто творчий і життєвий шлях самодіяльного художника. Встановлено, що його доля тісно пов'язана з творчою, мистецькою діяльністю як іконописця та художника, котрий самовіддано працював в ім'я свого краю, його славних духовних традицій. Творчість В. С. Гладецького як конкретно-історичної мистецької постаті увібрала в себе яскраві мистецькі характеристики свого часу та геокультурного середовища. Еволюція його творчих пошуків співвідносилася із загальними тенденціями розвитку західноукраїнського образотворчого мистецтва др. пол. XIX – поч. XX ст.

Ранньому етапові формування творчої особистості В. Гладецького притаманне поняття “культурного та національного відродження”, що було зумовлене ознайомленням молодого українця з історією рідного краю, історією його церкви, яку він бачив крізь призму історії Свято-Троїцького монастиря м. Корець, навчанням у Дубному – історичному містечку Волині, а особливо здобуттям фахової освіти у Почаївській Лаврі.

У сюжетах майстра яскраво простежується біблійна тематика: сцени з життя Ісуса та Марії, Страшний цикл, тема мучеництва Святих воїнів та Святої Трійці. Образи на іконах відзначаються своєю різноманітністю та **сценічністю. Внутрішній світ художника особливо яск-**

раво виявляється в таких іконах як “Ісус з дітьми”, “Хрест спасіння”, “Ісус зцілює дочку Іаіра”.

Встановлено, що для іконописця характерним було поєднання церковного канону та фольклорних традицій. Крім народних традицій, своєрідність іконографії зумовило поширення окремих релігійних сюжетів, що містилися в собі біблійні та світські мотиви.

Досліджено характерні особливості художніх технік, в яких працював майстер-іконописець. Вияснено, що В. С. Гладецький виконував свої роботи застосовуючи техніки темпери та олійного малярства. Василь Семенович Гладецький є яскравим представником сучасного іконопису, творчий шлях якого відноситься до другої пол. XX ст., а стилістичні пошуки – до ренесансу (XIV–XV ст.). Тому відкритим залишається питання джерел та витоків стилістичних пошуків не тільки В. С. Гладецького, а й українського іконопису другої пол. XX – поч. XXI ст.

Проте Василь Гладецький став тим, ким зумів стати, чималою мірою завдяки формуванню своєї особистості в розмаїтому корецькому світі – світі польського міста з єврейським капіталом, російською елітою та українським селянством. Тільки вищезгаданий перетин культур, звичаїв, традицій, вірувань, забобонів дозволяє людині перестати бути провінційним художником навіть у малопомітному в історії XX ст. волинському містечку Корець.

Список використаних джерел

1. Борщевич В. Т. Українське церковне відродження на Волині (20–40-ві рр. XX ст.) / В. Т. Борщевич. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2000. – 254 с.
2. Галич І. О. Шанування ікон та його основи: Аналіз з протиріч сучасних сект / І. О. Галич. – К.: Логос, 1993. – 124 с.
3. Державний архів Рівненської області. – Ф. 48. – Оп. 1. – Спр. 18. Указание про сдачу колоколов.
4. Там само. – Спр. 16. Список работников учереждения поведомечних районой управе и старостам, заместителей и секретарей.
5. Там само. – Спр. 13. Статистические даны о количестве православного населения по Корецком р-н.
6. Домашній архів сім’ї Гладецьких.
7. Любарський С. Штука церковного малярства // Духовний сіяч. – 1930. – № 2.
8. Киселик Н. Б. Поети пензля Кореччини / Н. Б. Киселик. – Рівне: ЗАТ “Рівненська друкарня”, 2004. – 96 с.
9. Павловський А. Вони святкуватимуть Пасху в оновленому храмі // Вісті Кореччини. – 2011. – № 20. – С. 2.
10. Пашук І. Корцо 850 років / І. Пашук. – Рівне: ЗАТ “Рівненська друкарня”, 2000.
11. Садко В. Бургомістр Корця і досі має ікони / Садко В., Павловський А. // Вісті Кореччини. – 2003. – № 12. – С. 2–3.
12. Свенціцька В. І. Українське народне малярство XIII–XX століть / В. І. Свенціцька, В. П. Откович. – Київ: Либідь, 2001. – 393 с.
13. Сиротюк Л. Народні умільці Кореччини / Л. Сиротюк. – Рівне: ЗАТ “Рівненська друкарня”, 1995. – 15 с.
14. Степовик Д. Нова українська ікона XX–XXI ст. / Д. Степовик. – Жовква: Місіонер, 2012. – 288 с.

References

1. Borshevich V.T. Ukrayinske tserkovne vidrozhennya na Volini (20–40 rr. XX st.) / V.T. Borshevich. – Lutsk: RVV “Vezha” Volin. derzh. un-tu im. L.Ukrayinki, 2000. – 254 s.
2. Galich I.O. Shanuvannya ikon ta yogo osnovi: Analiz z protirich suchasnihih sekt / I.O. Galich. – K.: Logos, 1993. – 124 s.
3. Derzhavniy arhiv Rivnenskoyi oblasti. – F.48. – Op.1. – Spr.18. Ukazanie pro sdachu kolokolov.
4. Tam samo. – Spr.16. Spisok rabotnikov ucherezhdneniya povedomechnih rayonoy upravie i starostam, zamestiteley i sekretarey.
5. Tam samo. – Spr.13. Statisticheskie dani o kolichestve pravoslavnogo naseleniya po Koretskom r-n.

6. Domashniy arhiv sim'yi Gladetskih.
7. Lyubarskiy S. Shtuka tserkovnogo malyarstva // Duhovniy siyach. – 1930. – № 2.
8. Kiselik N.B. Poeti penzlya Korechchini / N.B. Kiselik. – Rivne: ZAT “Rivnenska drukarnya”, 2004. – 96 s.
9. Pavlovskiy A. Voni svyatkuvatimut Pashu v onovlenomu hrami // Visti Korechchini. – 2011. – № 20. – S.2.
10. Paschuk I. Kortsyu 850 rokov / I.Paschuk. – Rivne: ZAT “Rivnenska drukarnya”, 2000.
11. Sadko V. Burgomistr Kortsya i dosi mae ikoni / Sadko V., Pavlovskiy A. // Visti Korechchini. – 2003. – № 12. – S.2–3.
12. Svetsitska V.I. Ukrayinske narodne malyarstvo XIII–XX stolit / V.I. Svetsitska, V.P. Otkovich. – Kiyiv: Libid, 2001. – 393 s.
13. Sirotyuk L. Narodni umiltsi Korechchini / L.Sirotyuk. – Rivne: ZAT “Rivnenska drukarnya”, 1995. – 15 s.
14. Stepovik D. Nova ukrayinska ikona XX–XXI st. / D.Stepovik. – Zhovkva: Misioner, 2012. – 288 s.

Nikolaichuk D.A., student, Institute for History Education National Pedagogical University M.P. Drahomanova (Ukraine, Kiev), nikolaychuk-16@mail.ru

Rudenko N.V., Ph.D., assistant professor of source studies and special historical disciplines, the National Pedagogical University M.P. Drahomanova (Ukraine, Kiev)

Vasyl Semen Gladeckiy – folk icon from Volhynia (1914–2003)

A vital way and fate of the well-known folk icon painter from Volhynia, an inhabitant of city Korcyia, V.S. Gladeckogo, is examined in a pre-war period and in the years of Second world war. The basic stages of becoming and development of artistic talent of painter are exposed on the basis of the archived documents, narrative and graphic sources, what is more, his creative, public and political activity.

The methodological base of work was made by scientific principles of historical method, systematical features, comprehensiveness and objectivity. The concrete methods of research are determined by the character of theme, purpose and features of a source base. An author used: comparative, genetic, typological, biographic methods and methods of personalization and analogy. Anthropological character of research stipulated author's active application of method of personalization, which allowed to characterize personal contribution of V.S. Gladeckiy in the development in the art of icon painting in Volhynia.

It is underlined, that the vital fate of painter is closely related to his creative, artistic activity, by selfless labour in the name of his motherland, his glorious spiritual traditions.

Keywords: Vasyl Semen Gladeckiy, artist, burgomaster, icon, Volhynia.

Nikolaichuk D. A., студент, Інститут історического образования Национального педагогического университета им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), nikolaychuk-16@mail.ru

Rudenko N. V., кандидат исторических наук, доцент кафедры источноковедения и специальных исторических дисциплин, Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев)

Василь Семенович Гладецький – народний іконописець Волині (1914–2003 гг.)

Рассматривается жизненный путь и судьба известного народного художника-иконописца Волини, уроженца г. Корец В. С. Гладецького в предвоенный период и в годы Второй мировой войны. На основе архивных документов, нарративных и изобразительных источников раскрыты основные этапы становления и развития художественного таланта живописца, его творческой и общественно-политической деятельности.

Методологическую базу работы составили общенаучные принципы историзма, системности, всесторонности и объективности. Конкретные методы исследования определяются характером темы, целью и особенностями источниковой базы. Автор использовал историко-сравнительный, историко-генетический, историко-типологический, биографический методы исследования и методы персонализации, аналогии. Историко-антропологический характер исследования обусловил активное применение автором метода персонализации, позволивший охарактеризовать персональный вклад В. С. Гладецького развития иконописного искусства Волини.

Подчеркнуто, что жизненная судьба живописца тесно связана с его творческой, художественной деятельностью, самоотверженным трудом во имя своего края, его славных духовных традиций.

Ключевые слова: Василий Семенович Гладецький, художник, бургомістр, ікона, Волинь.

* * *